

Paikallisten järjestelyerien käyttö vuonna 2006

Kunnallinen työmarkkinalaitos

Anne Hotti
30.5.2007

Paikallisten järjestelyerien käyttö vuonna 2006

Yleistä:

Kunnallinen työmarkkinalaitos teki kuntiin ja kuntayhtymiin vuoden 2006 paikallisten järjestelyerien käyttöä ja kohdentumista koskevan tiedustelun. Lähetekirje ja tiedustelulomake ovat liitteessä 1. Kunnallisessa työmarkkinalaitoksessa on tehty vastaavanlainen selvitys myös vuosien 1998, 2000, 2002, 2003, 2004 sekä 2005 paikallisista järjestelyeristä.

Kunnallisessa yleisessä virka- ja työehtosopimuksessa (KVTES), kunnallisessa teknisen henkilöstön virka- ja työehtosopimuksessa (TS), kunnallisessa tuntipalkkaisen henkilöstön työehtosopimuksessa (TTES) sekä kunnallisessa lääkärien virkaehtosopimuksessa oli käytettävissä 1.9.2006 lukien kunnallisen palkkausjärjestelmän kehittämistoimenpideohjelman mukainen paikallinen järjestelyerä. Erän suuruus oli KVTES:ssa, teknisillä ja tuntipalkkaisilla 0,4 % ja lääkäreillä 0,2 % kunkin sopimusalan palkkasummasta. KVTES:ssa ja teknisillä tähän erään yhdistettiin voimassa olevan tupon mukainen tasa-arvoerä, jonka suuruus oli KVTES:ssa 0,5 % ja teknisillä 0,1 % kunkin sopimusalan palkkasummasta.

Monissa kunnissa ja kuntayhtymissä neuvottelut venyivät vuoden 2007 puolelle ja viimeiset vastaukset tiedusteluun saatiin vasta maaliskuussa 2007.

I KVTES:n paikallinen järjestelyerä 1.9.2006

KVTES:n piiriin kuului lokakuussa 2005 yhteensä 299 000 henkilöä. Tässä luvussa eivät ole mukana 11 600 omassa kodissaan työskentelevää perhepäivähoitajaa, jotka eivät kuuluneet tämän paikallisen järjestelyerän piiriin. Tiedusteluun vastasi KVTES:n osalta 420 kuntaa ja kuntayhtymää. Vastausprosentiksi tuli 68 ja se kattaa 79 % järjestelyerän piiriin kuuluvasta KVTES-henkilöstöstä.

1. Korotusten suuruus

Kunnallisen palkkausjärjestelmän kehittämistoimenpideohjelman mukainen paikallinen järjestelyerä 1.9.2006 lukien oli 0,4 % ja tähän yhdistetyn voimassa olevan tupon mukainen tasa-arvoerä 0,5 % KVTES-palkkasummasta. Paikallisen järjestelyerän suuruus oli siten yhteensä 0,9 % KVTES-palkkasummasta.

Suurin osa kunnista ja kuntayhtymistä eli 80 % jakoi erän sopimuksessa mainitun suuruisena. 20 % kuntayksiköistä käytti järjestelyerään 0,9 % suuremman osuuden palkkasummasta. Keskimäärin näiden enemmän jakaneiden järjestelyerä oli 1,0 % palkkasummasta. Keskimäärin 1.9.2006 paikallisen järjestelyerän kustannusvaikutukseksi tuli 0,92 % KVTES:n palkkasummasta. Kunnissa ja kuntayhtymissä maksettiin siten työnantajan päätöksellä keskimäärin 0,02 %-yksikköä ylimääräistä 1.9.2006.

2. Korotusten kohdentamien

KVTES:n järjestelyerä tuli käyttää tehtäväkohtaisten palkkojen tarkistamiseen tehtävän vaativuuksiarvioinnin perusteella sekä suoritusarviointiin perustuvien henkilökohtaisten lisien maksamiseen. Järjestelyerää kohdennettaessa oli otettava huomioon, että harkinnanvaraisiin henkilökohtaisiin lisiin tuli olla käytettynä 1.9.2006 vähintään 0,8 % KVTES:n piiriin kuuluvan henkilöstön tehtäväkohtaisten palkkojen yhteismäärästä.

Selvityksen mukaan järjestelyerästä käytettiin 27 % henkilökohtaisiin harkinnanvaraisiin lisiin. Järjestelyerän kokonaiskustannuksesta 0,92 % laskettuna henkilökohtaisiin lisiin käytettiin siten 0,25 %-yksikköä KVTES-palkkasummasta. Kohdennetusti peruspalkan/vastaavien kuukausipalkkojen korotuksiin käytettiin 72,8 % erästä eli 0,67 %-yksikköä KVTES-palkkasummasta. Muilla tavoin kuten esim. yleiskorotusluonteisesti käytettiin loput 0,2 % erästä.

Paikallisen järjestelyerän kohdentuminen selvitettiin eriteltynä KVTES:n palkkahinnoitteluliitteiden mukaisissa henkilöryhmissä. Suurimman osuuden eli 38 % (saajia 41 % henkilöstöstä) järjestelyeräkakusta lohkaisi terveydenhuollon hoitohenkilöstö (liite 3) ja seuraavaksi suurimman osuuden eli 19 % (saajia 17 % henkilöstöstä) sai sosiaalihuollon henkilöstö (liite 4). Kunnan johtoon ja sisäisen palvelutoiminnan henkilöstöön (liite 1) kohdennettiin 13 % (saajia 11 % henkilöstöstä) järjestelyerästä ja päivähoiton henkilöstöön (liite 5) 12 % (saajia 14 %) järjestelyerästä.

Tiedustelun mukaan järjestelyvaroja sai lähes puolet (46 %) KVTES:n piiriin kuuluvista.

3. Henkilökohtainen lisä

Tiedustelun mukaan 1.9.2006 järjestelyerän jakamisen jälkeen henkilökohtaisen lisän osuus oli keskimäärin 1,3 % KVTES:n tehtäväkohtaisten palkkojen yhteismäärästä. Kun vastaava osuus lasketaan kokonaisansioiden palkkasummasta, saadaan henkilökohtaisten lisien osuudeksi keskimäärin 1,1 % KVTES:n palkkasummasta.

Henkilökohtaisiin lisiin käytettävä sopimuksen mukainen vähimmäismäärä 0,8 % tehtäväkohtaisten palkkojen yhteismäärästä ylittyi KVTES:ssä keskimäärin 0,5 %-yksiköllä.

Kunnista ja kuntayhtymistä 76 % on laatinut kirjalliset ohjeet henkilökohtaisen lisän harkinnanvaraisen osan perusteista.

Kuntien ja kuntayhtymien tuli luetella tärkeysjärjestyksessä käyttämänsä henkilökohtaisen lisän keskeisimmät määräytymisperusteet. Alla olevassa taulukossa on luokiteltu tiedustelussa eniten mainintoja saaneet henkilökohtaisen lisän määräytymisessä käytetyt tekijät. Tämä luokittelu on tehty Kunnallisessa työmarkkinalaitoksessa.

Kuntien ja kuntayhtymien käyttämät henkilökohtaisen lisän keskeisimmät määräytymisperusteet syksyllä 2006.

Määräytymisperuste	Mainintoja
Tulokset, aikaansaavuus tuloksellisuus, vaikuttavuus	337
Oman työn hallinta, ammattitaito ja osaaminen	361
Monitaitoisuus ja erityisosaaminen	183
Yhteistyökyky, kanssakäyminen, sosiaaliset taidot	320
Kehityshakuisuus, uudistumishalukkuus	308
Työetiikka	183
<hr/> Yhteensä	<hr/> 1 692

4. Tehtävien vaativuuden arviointi ja kehityskeskustelut

Kuntien ja kuntayhtymien vastausten perusteella arviolta 87 % KVTES:n sopimusalan tehtäväkohtaisista palkoista perustuu systemaattisten tehtävien vaativuuden arviointiin. Systemaattisten kehityskeskustelujen piirissä kunnat/kuntayhtymät arvioivat olevan 80 % henkilöstöstä.

II Teknisten paikallinen järjestelyerä 1.9.2006

Teknisten sopimukseen kuului lokakuussa 2005 yhteensä 26 000 henkilöä. Tiedusteluun vastasi TS:n osalta 379 kuntaa ja kuntayhtymää ja se kattaa 73 % koko teknisten henkilöstöstä.

1. Järjestelyerän suuruus

Teknisen sopimuksessa oli käytettävissä 1.9.2006 lukien kunnallisen palkkausjärjestelmän kehittämistoimenpideohjelman mukainen 0,4 %:n suuruinen paikallinen järjestelyerä. Teknisillä tähän erään yhdistettiin voimassa olevan tupon mukainen tasa-arvoerä, jonka suuruus oli 0,1 % sopimusalan palkkasummasta. Teknisten sopimuksessa oli siten käytettävissä 1.9.2006 lukien yhteensä 0,5 %:n suuruinen paikallinen järjestelyerä.

Kuten KVTES:ssa tiedustelun mukaan myös teknisten sopimuksessa suurin osa eli 80 % kunnista ja kuntayhtymistä jakoi järjestelyerän sopimuksessa mainitun suuruisena.

Kunnista ja kuntayhtymistä 20 % käytti järjestelyerään 0,5 % suuremman osuuden palkkasummastaan. Enemmän käyttäneissä kuntayksiköissä erä oli keskimäärin 0,94 % palkkasummasta..

2. Korotusten kohdentamien

Järjestelyerästä tuli käyttää tehtäväkohtaisissa palkoissa olevien paikallisten epäkohtien korjaamiseen ja henkilökohtaisen palkan maksamiseen.

Selvityksen mukaan järjestelyerästä käytettiin kohdennetusti tehtäväkohtaisen palkkojen korotuksiin 67,4 % erästä ja henkilökohtaisen palkan maksamiseen käytettiin 32,5 % erästä. Muulla tavoin kuten esim. yleiskorotusluonteisesti käytettiin 0,1 % erästä.

Teknisten 1.9.2006 järjestelyerästä 35,7 % kohdennettiin palkkaryhmään I, 48,6 % palkkaryhmään II ja 15,7 % palkkaryhmään III.

Järjestelyerää saavista 45,4 % oli palkkaryhmässä I, 40 % palkkaryhmässä II ja 14,7 % palkkaryhmässä III. Järjestelyvaroja sai 34 % teknisten sopimukseen kuuluvista.

3. Henkilökohtainen palkka

Tiedustelun mukaan henkilökohtaisen palkan osuus järjestelyerän jakamien jälkeen 1.9.2006 oli 6,1 % TS:n tehtäväkohtaisten palkkojen yhteismäärästä. Kun vastaava osuus lasketaan kokonaisansioiden palkkasummasta, saadaan henkilökohtaisten palkkojen osuudeksi 4,8 % TS:n palkkasummasta.

III Tuntipalkkaisten järjestelyerä 1.9.2006

Lokakuussa 2006 tuntipalkkaisten työehtosopimukseen kuului 16 000 työntekijää. Tiedusteluun vastasi TTES:n osalta 195 kuntaa ja kuntayhtymää ja se kattaa 73 % kaikista tuntipalkkaisista työntekijöistä.

1. Voimaantulo

Tuntipalkkaisten sopimuksessa oli käytettävissä 1.9.2006 lukien 0,4 %:n suuruinen kunnallisen palkkausjärjestelmän kehittämistoimenpideohjelman mukainen paikallinen järjestelyerä.

2. Korotusten suuruus

TTES:ssa valtaosa kunnista ja kuntayhtymistä jakoi 1.9.2006 järjestelyerän sopimuksessa mainitun suuruisena. Enemmän käyttäneitä kuntayksiköitä oli 24. Keskimäärin 1.9.2006 paikallisen järjestelyerän kustannusvaikutukseksi tuli 0,41 % tuntipalkkaisten palkkasummasta. Kunnissa ja kuntayhtymissä maksettiin siten työnantajan päätöksellä ylimääräistä keskimäärin 0,01 %-yksikköä.

3. Korotusten kohdentamien

Paikallinen järjestelyerä tuli käyttää perustuntipalkkoissa olevien epäkohtien korjaamiseen ja suorituspalkkahinnoittelujen korottamiseen.

Järjestelyerästä kohdennettiin 82,9 % perustuntipalkkojen tarkistamiseen aikapalkkauksessa. Henkilökohtaiseen lisään aikapalkkauksessa käytettiin 14,6 % järjestelyerästä ja muulla tavalla aikapalkkauksessa käytettiin 0,2 % erästä. Suorituseli urakkapalkkaukseen käytettiin 2,3 % erästä.

Yli puolet (54,1 %) järjestelyerästä kohdennettiin palkkaryhmään I B. Seuraavaksi eniten saivat palkkaryhmissä I C (18,5 %) ja I A (14,6 %) työskentelevät tuntipalkkaiset työntekijät.

Korotuksia sai 39 % kaikista tuntipalkkaisista.

III Lääkärien järjestelyerä 1.9.2006

Lokakuussa 2006 lääkärien virkaehtosopimukseen kuului 14 000 lääkäriä. Tiedusteluun vastasi lääkärien osalta 179 kuntaa ja kuntayhtymää ja se kattaa 77 % kaikista sopimusalaan kuuluvista

1. Voimaantulo

Lääkärisopimuksessa oli käytettävissä 1.9.2006 lukien 0,2 %:n suuruinen kunnallisen palkkausjärjestelmän kehittämistoimenpideohjelman mukainen paikallinen järjestelyerä.

2. Korotusten suuruus

Valtaosa kunnista ja kuntayhtymistä jakoi 1.9.2006 järjestelyerän sopimuksessa mainitun suuruisena. Enemmän käyttäneitä kuntayksiköitä oli 19. Keskimäärin 1.9.2006 paikallisen järjestelyerän kustannusvaikutukseksi tuli 0,32 % lääkärien palkkasummasta. Kunnissa ja kuntayhtymissä maksettiin siten työnantajan päätoksellä ylimääräistä keskimäärin 0,12 %-yksikköä.

3. Korotusten kohdentamien

Paikallinen järjestelyerä tuli käyttää paikallisten palkkausepäkohtien korjaamiseen ja henkilökohtaisten lisien maksamiseen.

Järjestelyerästä kohdennettiin 65,4 % peruspalkkojen/vastaavien kuukausipalkkojen korotuksiin. Henkilökohtaisten lisien maksamiseen käytettiin 34,6 % järjestelyerästä.

70,5 % erästä kohdennettiin erikois- ja yleislääkärien oikeudet omaaville lääkäreille ja hammaslääkäreille (ml. tk-lääkärit ja tk-hammaslääkärit). Erästä 22,6 % saivat johtavat/vastaavat lääkärit, ylilääkärit sekä näitä vastaavat hammaslääkäriryhmät. Koulutuksessa olevat lääkärit ja hammaslääkärit saivat erästä 6 % ja muut lääkäriryhmät 1 %.

Korotuksia lääkäreistä sai joka viides.